

Vuurwerk

Ga er veilig mee om

De traditie van Oud en Nieuw: vuurwerk afsteken. Erg leuk en erg mooi, al zijn er ook mensen bang voor. Houd daar dus wel rekening mee als je aan deze gezellige traditie mee wilt doen. En begin het nieuwe jaar goed met al je vingers en ogen nog intact! Geniet dus van vuurwerk en gebruik het met verstand.

Vuurwerk maken

Mensen maken vuurwerk met karton, papier, hout, plastic en metaal. Na het afsteken, vind je die materialen vaak ook nog terug. Er liggen nog plastic doppen op de grond en papieren of kartonnen wikkels. Die zijn meestal wel verbrand of verschroeid. Zelfs stukjes metaal en houten stokjes van de raketten komen weer terug op straat.

Maar zonder ontplofbare- en brandbare stoffen zijn de vuurwerkvormen nog geen vuurwerk. Er moeten mengsels van chemische stoffen in. Verschillende mengsels geven verschillende effecten. Ze maken verschillende kleuren licht, hard of zacht geluid, rook of beweging. Om vuurwerk te laten ontploffen, zit er meestal buskruit in.

Uitvinding van het buskruit

Pas toen het buskruit uitgevonden was, konden mensen vuurwerk gaan maken. De Chinezen ontdekten dat al in 13e eeuw. Vanaf die tijd zijn ze er proeven mee gaan doen. Uit die proeven kwamen verschillende soorten vuurwerk voort. Zij gebruikten het vuurwerk bij religieuze gebeurtenissen om boze geesten te verdrijven.

Nadat ze hun ontdekking gedaan hadden, kwam vuurwerk al snel naar Europa. Daar maakten mensen er meteen hele spektakels van. Het Hof van Versailles bij Parijs was een mooie plek voor zulke spektakels. Het werd daar dus ook veel gedaan.

Verschillende soorten vuurwerk

We kennen drie categorieën vuurwerk: het ernstvuurwerk, het fop- of schertsvuurwerk en het consumentenvuurwerk.

- **Ernstvuurwerk** gebruiken schepen, die in nood zijn. Ze geven er signalen mee, zoals: fakkels, vuurpijlen, parachutes en rookpotten. Het leger gebruikt dit vuurwerk ook om bijvoorbeeld rookgordijnen te kunnen maken of een gebied te verlichten.
- **Fop- of schertsvuurwerk** is vuurwerk dat het hele jaar te koop is en ook altijd afgestoken mag worden. Hieronder vallen bijvoorbeeld sterretjes, knalerwten en trekboometjes.
- **Consumentenvuurwerk** is vuurwerk dat in Nederland in de drie dagen voor Oud en Nieuw verkocht wordt. Rookboometjes vallen bijvoorbeeld onder het consumentenvuurwerk, omdat ze een lontje hebben.

In consumentenvuurwerk onderscheiden we nog siervuurwerk en knalvuurwerk:

- Onder **siervuurwerk** verstaan we vuurpijlen, die als geheel de lucht in schieten of potten en fonteinen die kleine vuurwerkprojectielen vanaf de grond omhoog schieten. Daardoor ontstaat een kleurrijk schouwspel. Daarnaast zijn er allerlei draaiers, zonnen en fakkels.
- Onder **knalvuurwerk** verstaan we een variatie van lichte rotjes en astronauten tot kanonslagen en zware donderslagen. Vaak maken mensen een mat van rotjes. Die steken elkaar aan en dat geeft een knaleffect als van een mitrailleur. Luchthuilers, ofwel gillende keukenmeiden rekenen we ook tot het knalwerk.

Natuurlijk is er ook nog professioneel vuurwerk, maar dat mag alleen door professionals afgestoken worden!

Gebruik vuurwerk veilig

Vorbereiding op oudejaarsavond:

- Koop vuurwerk alleen bij de erkende verkoopadressen. Die herken je aan het opschrift: 'Verkoop vuurwerk. Roken en open vuur verboden'.
- Koop alleen goedgekeurd vuurwerk. Goedgekeurd vuurwerk heeft altijd een Nederlandse gebruiksaanwijzing. Lees deze ook van tevoren, zodat je op oudejaarsavond precies weet wat je moet doen.
- Koop ook een aansteeklont en een vuurwerkbril, om het afsteken veilig te houden.
- Maak vuurwerk niet zelf. Experimenteer ook niet met bestaand vuurwerk. Maak bestaand vuurwerk nooit open! Dan explodeert het op een onverwacht en dus meestal verkeerd moment. En bundel meerdere stuks vuurwerk niet aan elkaar (dat is zelfs strafbaar!).
- Bewaar vuurwerk op een droge en koele plaats. Steek vuurwerk nooit los in je jaszak of broekzak. Trek geen brandbare kleding aan (geen nylon of andere synthetische stoffen) en geen jas met capuchon.

Het is een misverstand dat kindervuurwerk, bijvoorbeeld sterretjes, ongevaarlijk is. Ze noemen het wel eens koud vuur, maar dat is ONZIN! Koud vuur bestaat niet! Het brandende deel van sterretjes heeft een temperatuur van 1.500°C! Daar kun je je enorm aan verbranden.

Tijdens het afsteken op oudejaarsavond:

- Steek vuurwerk altijd buiten af, nooit binnen.
- Steek vuurwerk aan met een aansteeklont of vraag hulp aan iemand met een brandende sigaret of sigaar. Gebruik nooit lucifers of een aansteker.
- Gooi nooit vuurwerk naar mensen of dieren toe.
- Zorg dat anderen minstens 6 meter afstand houden.

- Steek geen vuurwerk uit je hand af. Zorg dat het altijd stevig en stabiel staat. Zet vuurpijlen in een fles waarin een flinke bodem zand zit. Grote vuurpijlen kunnen ook vanuit een pvc-buis die in de grond zit, gelanceerd worden.
- Zet vuurwerkpotten altijd klem tussen 2 stenen.
- Steek weigeraars (vuurwerk dat niet is afgegaan of waarvan het lontje is gebroken) nooit opnieuw aan.
- Steek altijd maximaal één stuk vuurwerk tegelijk af.
- Let op de windrichting.
- Wil je zeker zijn dat er geen vuurwerk in je ogen komt? Zet dan een veiligheidsbril op!
- Bij ongelukken is er vaak sprake van een combinatie met het drinken van alcohol. Mensen die aangeschoten zijn, hebben geen vaste hand bij het afsteken en zijn niet goed meer in staat om op te letten wat ze doen. Blijf dus bij aangeschoten mensen, die vuurwerk afsteken uit de buurt.
- Houd brandwonden minstens tien minuten onder lauw, zacht stromend water.

Na oudejaarsavond:

- Maak vuurwerkafval onschadelijk door het in water te dompelen.
- Ruim vuurwerkafval, nadat je het onschadelijk hebt gemaakt, meteen op. Je kunt het gewoon bij het huisvuil doen.

Links

[Veilig vuurwerk afsteken](#)

[Mooie vuurwerkshows](#)